

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ФАКУЛЬТЕТ туризму, бізнесу і психології
КАФЕДРА психології і туризму

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

ПСИХОЛОГІЯ АНОМАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
С4 ПСИХОЛОГІЯ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	перший (бакалаврський)
КАФЕДРА	психології і туризму
ФАКУЛЬТЕТ	туризму, бізнесу і психології
ВИКЛАДАЧ	КИРИЛЕНКО Валентина Граціянівна кандидат психологічних наук, доцент
СТАТУС ДИСЦИПЛІНИ	дисципліна вільного вибору студента
ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ У КРЕДИТАХ ЄКТС / ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	3 кредити ЄКТС / 90 годин
МОВА ВИКЛАДАННЯ	українська

КОРОТКА АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

(Що я вивчатиму?)

Курс «Психологія аномального розвитку» є структурним компонентом теоретичної та практичної підготовки майбутніх психологів та, водночас, є вибірковою дисципліною. Включає в себе два змістовних модуля. У першому розглядаються предмет, завдання та складові психології аномального розвитку, особливості осіб з порушеннями розвитку. У другому дається інформація щодо особливостей психолого-педагогічного процесу в спеціальних та інклюзивних закладах освіти, категоріального апарату психології аномального розвитку.

МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

(Чому це потрібно й цікаво вивчати?)

Сформувати у студентів цілісне уявлення про аномальний розвитку дітей з інвалідністю або мають ускладнення психофізичного розвитку, або знаходяться у пограничному стані, ознайомлення з особливостями психічного розвитку дітей, з рівнями сформованості ЗУН, розвитку пізнавальних процесів, особистісних утворень, ознайомляться з організацією психодіагностики, корекції та профілактики різних відхилень у поведінці та розвитку дитини

Загальною методичною вимогою до вивчення дисципліни «Психологія аномального розвитку» є вироблення особистісного ставлення студентів до її проблем на основі критичного вивчення та аналізу навчальної і наукової літератури.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

(Чому я навчуся на цій дисципліні?)

В рамках курсу студенти мають можливість підвищити рівень власної обізнаності і компетентності у психічному розвитку осіб з особливими освітніми потребами як необхідної умови психолого-педагогічного корекційного впливу; розвинути уміння застосування психологічних знань в умовах професійної діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей та норм

	професійної етики психолога
КОМПЕТЕНТНОСТІ (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)	розуміння суті основних понять та теоретичних положень, що вивчаються; орієнтація в різних дизонтогеніях, визначати структуру дефекту та закономірності розвитку осіб з різними дизонтогеніями та у закладах освіти для осіб з різними дизонтогеніями; визначення адекватні засоби психолого-педагогічного впливу на осіб з різними дизонтогеніями;
ВИДИ ЗАНЯТЬ І ЇХНІЙ РОЗПОДІЛ ЗА ГОДИНАМИ	лекції – 14 годин семінарські заняття – 16 годин самостійна робота – 60 годин

ТЕМАТИКА (ЗМІСТОВНІ МОДУЛІ) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи психології аномального розвитку. Особливості осіб з порушеннями розвитку

Тема 1. Предмет, завдання та складові психології аномального розвитку.

Тема 2. Категоріальний апарат психології аномального розвитку

Тема 3. Аномальний розвиток як соціально-психологічний феномен. Проблема нормального і аномального розвитку дітей. Причини дитячих аномалій та порушень розвитку

Тема 4. Особливості осіб з порушеннями розвитку психофізичного розвитку. Психологія дітей з РДА. Психологія дітей з дисгармонійним складом розвитку

Тема 5. Особливості розвитку дітей з поведінковими порушеннями. РАС та соціальні контакти. Проблема порушення мовлення у сучасних дітей.

Змістовий модуль 2. Діагностика та виявлення відхилень у розвитку

Тема 7. Діагностика та методи діагностики відхилень у розвитку дітей

Тема 8. Методи профілактики і корекції вторинних відхилень в психічному розвитку дітей зі спеціальними освітніми потребами.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ (РОЗПОДІЛ БАЛІВ І КРИТЕРІЇ)

Розподіл балів між видами навчальної діяльності:

форма підсумкового контролю	види навчальної діяльності здобувача	максимальна кількість балів
залік	аудиторна та самостійна робота	50
	модульна контрольна робота (МКР)	50
	залік	-

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за наступною схемою:

підсумковий рейтинговий бал	оцінка за шкалою ЄКТС	підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
40 – 59	FX	
39 і менше	F	незадовільно з можливістю повторного складання
		незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів (робота під час семінарів та/або практичних занять)

«5»	студент демонструє вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою, вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та першоджерела; вміє вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки; активно працює над практичними завданнями
«4»	студент демонструє достатньо вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою та першоджерелами, відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та вивчення першоджерел; допускає неточності та несуттєві (які кардинально не міняють суть) помилки у визначенні понять та категорій та інше, але легко усуває їх завдяки додатковим питанням; активно працює над практичними завданнями
«3»	студент частково володіє матеріалом теми семінару; репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначенні понять та категорій та інше; нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання; не включається в роботу над практичними завданнями

«2»	студент демонструє нездатність розкрити питання семінару; не опанував зміст теми, вкрай слабо знає або не ознайомлений з рекомендованою літературою, не володіє науковими фактами та категоріями, не знає основних закономірностей психічних явищ; показує низький рівень загальногуманітарного та наукового мислення; ігнорує роботу над практичними завданнями
-----	--

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів

«5»	робота виконана правильно, повністю і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані
«4»	робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані
«3»	робота виконана, але містить помилки, відбиває недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності дотримані частково
«2»	робота виконана на неприйнятно низькому рівні; оформлення не відповідає вимогам; вимоги академічної доброчесності не дотримані
«0»	робота не виконана

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи студентів

«5»	при виконанні завдання студент демонструє широку обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, дає вірне та коректне визначення основним поняттям і психологічним термінам; вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки
«4»	при виконанні завдання студент показав достатню обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, але виявляє при цьому недостатнє вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коментарі і висновки
«3»	при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, низьке розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, труднощі у проведенні аналізу психологічної ситуації або емпіричних даних та формулюванні коректних та вірних коментарів і висновків

«2»	при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, невміння проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки
«0»	робота не виконана

Умови допуску до заліку: повне виконання програми курсу та всіх видів робіт, відпрацювання пропущених лекцій і семінарських занять, виконання самостійної роботи, успішне виконання модульної контрольної роботи.

- ✓ Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.
- ✓ Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал 60.

Критерії оцінювання **відповіді на заліку:**

критерії оцінювання	шкала оцінювання	
	«зараховано»	«не зараховано»
відповідність відповіді змісту питання	відповідь здобувача повністю відповідає змісту питання. основні проблеми розкриті чітко та в повній мірі	відповідь здобувача лише частково відповідає / не відповідає змісту питання. основні проблеми визначено нечітко / не визначено
повнота і ґрунтовність відповіді	основні питання розкриті повністю і ґрунтовно	основні питання розкриті лише частково і без належної глибини / зовсім не розкриті
термінологічна коректність	здобувач вільно й коректно користується понятійно-категоріальним апаратом дисципліни	здобувач майже не користується професійною термінологією

ПОЛІТИКА КУРСУ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА

- ✓ забезпечити викладання навчальної дисципліни згідно робочого плану;
- ✓ дотримуватися норм педагогічної етики, з повагою ставитися до особистості здобувачів;
- ✓ оцінювати навчальні досягнення здобувачів з опорою на визначені критерії для

- ✓ відповідних видів навчальної діяльності (див. вище);
- ✓ надавати відповіді на питання студентів щодо змісту курсу та організації навчання;
- ✓ залишатися доступним для комунікації у спосіб, визначений у силабусі.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТУДЕНТА

- ✓ виконати навчальну програму курсу в повному обсязі;
- ✓ дотримуватися у спілкуванні норм ділової етики,
- ✓ з повагою ставитися до інших здобувачів і викладача;
- ✓ дотримуватися вимог політики курсу, що зазначені нижче

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Для оперативної комунікації з викладачем щодо змістовних та організаційних питань з курсу рекомендується користуватись чатом в системі Microsoft Teams.

Перед тим, як надсилати викладачу питання, рекомендується перевірити чи не міститься відповідь на питання в тексті силабусу або серед матеріалів курсу (наприклад, у відповідній команді курсу в системі Teams або на платформі Moodle); звернутися з питанням до одногрупників, які можуть знати необхідну інформацію.

ВІДВІДУВАННЯ І ПРОПУСКИ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Відвідування здобувачами освіти лекційних і семінарських занять є обов'язковою умовою успішного проходження навчальної дисципліни.

Відсутність (з поважної та неповажної причини) на лекційному або семінарському занятті не звільняє від навчальної відповідальності і має бути відпрацьована, як це передбачено відповідним Порядком відпрацювання пропущених занять.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Й

ІНФОРМАЦІЙНЕ

1. Бондар В.І., Синьов В.М. (2009) Актуальні проблеми розвитку освіти дітей з обмеженнями життєдіяльності: шляхи від інституалізації до інтеграції . *Зб. наук. пр. Кам'янець-Подільського нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Серія соціально-педагогічна*. Вип. 12. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 8-14
2. Горбенко С.Л. (2014) До проблеми дослідження компонентів рольової поведінки розумово відсталих підлітків. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова, - Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*. 23. 317-320
3. Данілавичуте Е.О. (2018) Діти з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 3. 7-15.
4. Данута Аль-Камілі (2018) Упровадження інклюзивного навчання у освітню систему Польщі. *Особлива дитина: навчання і виховання*. – 2018. - №3. – С.84-95.
5. Дефектологічний словник: навчальний посібник (за ред. Бондаря В.І., Синьова В.М.) Київ: «МП Леся», 2011
6. Колупаєва А.А., Савчук Л. О. (2011) Діти з особливими освітніми потребами та

організація їх навчання: науково-методичний посібник. Київ: АТОПОЛ.

7. Синьов В.М., Кобернік Г.М. (1994) Основи дефектології. Київ: Вища шкл.

8. Синьов В.М., Матвєєва М. П., Хохліна О.П. (2008) Психологія розумово відсталої дитини: підручник . Київ: Знання.

9. Хохліна О.П. (2011) Актуальні питання психологічного обґрунтування корекції розвитку аномальних дітей. *Управління в освіті: Зб. матеріалів у Міжнар. наук.-пр. конф. 14-16 квітня 2011 р., м.Львів*. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 334-335.

ФОРМИ І СПОСОБИ ПОТОЧНОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Форма семестрового контролю – **ЗАЛК в усній формі.**

Поточний контроль передбачає:

- ✓ оцінювання усних відповідей здобувачів під час семінарських занять;
- ✓ оцінювання позааудиторних самостійних робіт